XXIII. évfolyam. Pécs, 1895. péntek, junius hó 21. 140-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . 5 » — »
Negyedévre . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT, Mária-utcza 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hova az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1-sö szám
I. EMELET
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések
a kiadóhivatalban vétetnek föl

Az elkobzott budgetjog.

Pécs, 1895. junius 20.

Valóban őszinte köszönettel kell adóznunk a magyar delegáció minden egyes tagjának, hogy nem röstelnek a közös kormánynyal szemben oly szánalmas szerepet végigjátszani, mert a legdühösebb ellenzéki támadások sem lennének képesek a hatvanhetes kiegyezés e szörnyszülöttjének, ennek a fiókparlamentnek élhetetlenségét oly szembeszökő módon bizonyitani, s ennélfogva minden gondolkozó hazafit az annyira feldicsért kiegyezés áldásai felől kiábránditani, mint éppen delegátusainknak zsebben fügét mutató, a kenyértörésnél mégis mindig földig görnyedő viselkedése.

Évről-évre hoznak határozatokat, bizalommal és költségszavazással megcukrozva, hogy a közös miniszter urak valahogy keserünek ne találják azokat, s ennek dacára ezek a határozatok következetesen sutba lesznek dobva, a delegációk pedig a helyett, hogy a velük packázó minisztereket feleletre vonnák, mindig megujitják, sőt többnyire lényegükből maguk forgatják ki határozataikat, hogy csak a látszatot menthessék meg, aztán könyörögnek nagy alázatosan a hatalmas nagy uraknak, hogy legalább pro forma teljesitsék akaratukat.

De hát a feleletre vonás üres szó már a maga lényegéből kiforgatott parlamentárizmusunkban, hogyne lenne képtelenség az egy oly kormánynyal szemben, mely még a parlamentárizmus látszatát is nélkülözi, hiszen arról soha szó sem lehet, hogy a közös kormány a parlamenti többség kifolyása legyen, mert két egymástól teljesen eltérő parlament közt, vagy jobban mondva fölöttük lebeg, ezeknek tehát befolyásuk annak megalakitására nem is lehet.

Parlamentáris kormányt már régen a vádlottak padjára ültettek volna az oly eljárásért, a minőt a „birodalmi“ közös kormány következetesen tanusit. Nem elég, hogy a delegációk egyes kivánalmain túlteszi magát, hanem a szó teljes értelmében illuzóriussá teszi a parlamenti budgetjogot is.

A népképviseleti alkotmány egyik legsarkalatosabb alapelve, hogy a kormány csak a népképviselet által megszavazott költségvetés keretén belül használhatja fel a rendelkezésére bocsátott államjövedelmeket; de a közös kormány eljárásában azt tapasztaljuk, hogy nála a megszavazott költségvetés éppen nem irányadó, hanem teljesen a saját feje után pocsékolja az adózó nép verejtékéből kisajtolt milliókat. Ebben a tekintetben igen épületes tanulságot szolgáltatnak az 1893-ik évi közös zárószámadások, a melyek igazolják, hogy a közös kormány 1893. évben éppen 4,700.000 forinttal költött el többet, mint a mennyire a megszavazott költségvetésben felhatalmazást nyert. Ebből az óriási túlkiadásból természetesen az oroszlánrész, négy milliónál több, a hadseregre ment.

Mért terjesztenek hát a delegáció elé költségvetést és miért szavaztatják meg azt előre, ha még sem tartják magukat hozzá; nem sokkal okosabb lenne teljesen szabad kezet engedni a Rajxkrixminiszternek, hogy tetszése szerint vájkálhasson a polgárok zsebében s mindig csak utólag, a bemutatandó zárszámadásokban konstatálni, hogy mennyibe került ebben és ebben az esztendőben a mi „drága“ hadseregünk? Ez sokkal méltóbb eljárás lenne, mert nem foglaltatnék benne hazugság s a népképviselet meg lenne kimélve attól az arculcsapástól, hogy költik az ország pénzét az ő tilalma ellenére.

A mi delegációnk azonban nem érzékenykedik, zsebrevágja a parlamentáris nyaklevest s flastromul ismét csak a mult évi határozatot rántja elő, mely szerint „a közös miniszterek utasittatnak, hogy jövőre az előirányzattól eltérő minden kiadást rendszerint csak a magyar pénzügyminiszter előzetes beleegyezésével utalványozzanak, halasztást nem tűrő esetekben pedig az intézkedést egyidejüleg a közös miniszteriumnak és a magyar kormánynak hozzák tudomására.“

A közös miniszter urak természetesen ezt a határozatot másodszori feltálalás után éppen oly kevéssé fogják respektálni, mint ujdonsült korában; de ha respektálnák is, ez a budget-jog elkobzását éppen nem akadályozná meg, sőt egyenesen arra utal, a mennyiben az illetékes parlamenti forum egyenes felhatalmazását foglalja magában „az előirányzattól eltérő kiadások“ megtételére.

Ha tekintjük azt a nagy készséget, melylyel delegációink az eléjük terjesztett költségelőirányzatokat megszavazni szokták, valóban nem értjük, hogyan merülhetnek fel oly nagymérvü túlkiadások; hisz ha a közös hadügyminiszter előre kérné a többlet megszavazását, biztos lehetne abban is, hogy megszavaznák. Az a feltevés, hogy a hadügyminiszter a költségelőirányzat készitésekor még nem tudná, hogy négy millióval többre lesz szüksége, mint a mennyit kér, meg nem állhat, mert ez a költségvetés összeállitása körül oly nagy mérvü könnyelmüségre vallana, hogy ez egymaga elegendő okul szolgálhatna az ily miniszter rögtöni menesztésére.

A hadügyminiszter tehát a költségvetés előterjesztésekor igen jól tudja, hogy az nem reális, de hát maga is röstel kirukkolni az igazsággal s azt gondolja magában, hogy könnyebben esik az előirányzatban csak négy millió költség szaporulatot kérni s a zárószámadásban ismét négy millió túlkiadással számolni be, mint ha egyszerre kérne nyolc millió többletet.

Rátákban nyirja tehát a civilbagázs füleit, hogy egyszerre ne fájjon neki olyan nagyon, a mi valóban megható gyöngédség olyan nagy úr részéről.

* **Bank- és valuta-tárgyalások.** Az osztrák válsággal párhuzamosan fontos pénzügyi tárgyalások folynak Bécsben, melyek felölelik a bankügyet s a valuta rendezésének még függő kérdéseit. A magyar kormány tárgyal az osztrák kormánynyal, a mely tulajdonképen nincs, vagy ha ebben az órákban még van is, semmi esetre nem lesz akkor, midőn a mostani tárgyalások anyagát realizálni kell. Az osztrák kormány maga is érzi ezt a ferde helyzetet s kisegitő eszköz gyanánt ugy intézkedett, hogy

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Választás.

Ha választanom kellene
Közted és a világ között:
Ott hagynám én remeteként,
Mint ki darócba öltözött.

Lemondanék az égi honról,
És kinjait a pokolnak
Elszenvedném jajszó nélkül,
Csakhogy téged birhassalak.

Hisz bennem úgy is tűz lobog:
A szerelem nagy, szent tüze.
Eddig sivár éltemre
Szerelmed koronát tüze.

A szerelmed életet ad,
Mint mezőnek a napsugár.
S ajkadnak egy mosolyától
Lelkem a menyországban jár.

S levetve a föld salakját,
Mint Bráhmin a szent Bráhmának
Lelkét, testét feláldozza;
Én is téged úgy imádlak.

Testem, lelkem, mind a tiéd.
Tiéd benne mi jó, s nemes.
Csak azt kérem, drága lányka,
Hogy te is úgy, mint én: szeress.

Bartha Kálmán.

Bazsarózsa.

I.

Piros pünkösd virult . . . kongtak a harangok . . . A madarak költögették dallal a napot . . , a falu leányai dallal költögették a pünkösdi királynét, a pünkösdi menyasszonyt.

Ott feküdt fehér habos ágyon, a maga szüz ártatlanságában. Balog Marcsa volt a becsületes neve, de a faluban csak Bazsarózsa volt a neve. Szegény zsellérember volt az atyja, de Bazsarózsa valóságos uralkodóvá tette, mert az egész falu megsüvegelte tisztességgel, a leánya miatt.

Bazsarózsa felnőtt a tarlón; lábai alatt kivirult a föld, ezer katinka bogár szállt feléje szerelmes legények üzenetével, de ő csak nevette a zümmögő bogárkákat.

Megőrizte ártatlansága himporát; nem pajzánkodott a legényekkel; a mikor templomba ment, még a szüz Mária képe is rátekintett, még a szobrok is megbámulták.

Nem csoda, ha a falu nénéi neki adták a pünkösdi koronát.

Megis koronázták, meg is eskették a falu leggazdagabb legényével és Bazsarózsa lett a falu legszebb menyecskéje.

II.

Buzinkó Miska, a Bazsarózsa férje, egyszerre csak bejáratos lett az urasághoz.

Miért? Mit keres az ott? Kérdezték a falu vénei.

Nemsokára megjött rá a válasz.

Az uraság egy egész határ földet iratott a Buzinkó Mihály nevére a telekkönyvbe és egy szép napon csak azt vették észre, hogy Miska gyönyörü zöld létrás fogaton robogott végig az utcán, mely elibe két telivér paripa volt fogva.

Az uraság istállójából kerültek ki.

— Kié ez a két sárkány te Miska? — kérdezték az ismerősei.

— Ejhaj; de meggazdagodtál, aztán midbe került?

Miksa lovai közé vágott és nem felelt a szóra.

De megjött rá a válasz nemsokára.

Az uraság nagyon gyakran ellátogatott a Buzinkáék gyönyörü uj portájára . . . Ott állt a zöld zsalus ablakok előtt és órákig beszélgettek a Bazsarózsával.

— Hm! Hm! — dörmögték az öregek.

— Hát tudja-e már kelmed, hogy mennyiért vette Miska a két sárkányt?

— Nem én!

— Hát egy Bazsarózsáért.

III.

Nagyot fordult a világ sorja nemsokára.

A Bazsarózsának szük lett a kis falu határa, és megszökött onnan. Nem egyedül ment, magával vitte az uraságot is. A nagy városban aztán ujra feltünt.

Az Andrássy-uton járt a fogata, a Svábhegyen volt a villája, azaz, hogy nem az övé, hanem a fiatal uraságé.

Ott lakott a Bazsarózsa.

Az ujságok irtak az uj feltünő szépségről, ki ha megjelent szinházban, bálteremben, furorét csinált . . . Megirták a Bazsarózsa történetét is.

Bazsarózsa még sohasem szeretett . . . azaz hogy

szakelőadóinak utasitásba adta, hogy folytassák a tárgyalásokat, tekintet nélkül az osztrák válságra s a két pénzügyminiszternek amugy is jogában áll, hogy e kérdések tekintetében megállapodásra juthassanak. Ez a félhivatalos magyarázata, hogy a mostani osztrák válság közepette érdemleges tárgyalások folynak nem kisebb kérdésekben, mint a bank- és valutaügy függő részletei. Az osztrák kormány szorongatott helyzetében nem tehet egyebet, s csodálatos ebben csak az, hogy a magyar kormány részt vesz ebben a homokra való épitkezésben. Hiszen Ausztria rendszerváltozás előtt áll s ha a mostani rendnek csak egy köve kihullik, a magyar kormány csak a legsulyosabb lemondások és megalkuvások árán tud mozdulni a valutakérdésben. az pedig egészen kétséges, hogy mit követel tőle az uj rendszer abban a kérdésben. Ha a magyar kormány önállósággal tudna eljárni, a helyzet nyujtotta előnyök felhasználására volna bátorsága, ez életbe vágó gazdasági kérdésekben most kellene a nemzeti követeléseket legerősebben hangoztatni, nem pedig a szakelőadókkal az osztrák-magyar aktákat szaporitani.

* **A képviselő-választók névjegyzékének összeállitása** körül tapasztalt visszaélések élénken foglalkoztatják az érdekelt köröket s az ellenzéki vezérférfiak országszerte rajta vannak, hogy a jogfosztásnak eleje vétessék. A legtöbb visszaélés történt az adóval legkevésbé megrótt, eddigi „urbéri értelemben vett egynegyed telek" megállapitása körül. Az összeiró küldöttségek igen sok helyütt, a helyett, hogy kiszámitották volna a törvényes egynegyed telket, oly magas centust vettek fel, a melynek alapján az egyes falvakban a szavazatokat felényire, egyharmadára redukálták. Az 1874. évi XXXIII. törvénycikk 4. §-a azt mondja: „Választói joggal birnak azok, kik nagy és kisközségekben urbéri értelemben vett egynegyed telket, vagy ezzel hasonló kiterjedésü birtokot kizáró tulajdonul birnak, stb."

A főkérdés tehát az, mekkora az az „urbéri értelemben vett egynegyed telek," mert ez az irányadó a cenzusnál s igy a szavazati jog elnyerésénél. Tudván ezt, elő lehet kérni a községházán a B. tabellának, kataszteri ivnek, vagy bárminek nevezett adófőkönyvet és megtekinteni benne, hogy azok közül, akik annyi földet birnak, mint a mennyi abban a községben egynegyed urbéri telket teszen, ki fizeti e legeslegkevesebb adót? Ez a legkevesebb adó fogja képezni a minimális cenzust, amely az ő községében a választásra, s igy a választók névjegyzékébe való fölvételre jogot ad. És ez akkor is áll, ha területre nézve csak felét birná is azon földmennyiségnek, mely abban a községben egy negyed urbéri telket képez, de minőségre nézve amannál jobb lévén földje, ugyanannyi adóval van megróva, mint az a rosszabb, vagy legrosszabb minőségü urbéri fertálytelek.

Hirek.

Pécs, 1895. junius hó 20

— (**A pécsi kath. kör. zeneestélye.**) E cimen tegnap folyt le a második nyári zeneestély, melyet a választmány a tagok szórakoztatása céljából rendezett. Igen szép számmal jelentek meg s kedélyes hangulatban nem volt hiány. Az ifjuság vigan lejtett az ujonnan felpadlózott tágas nyári helyiségben, mig a derült arcu mamák és papáknak igen kedvezett ez idei első gyönyörü nyári est a kerti helyiségben, minek teljességéhez Farkas bandájának jókedvü nótái s elragadó hallgatói is kellemesen hozzájárultak. A kitünő rendezésben és az egyesület egyéb hasznos irányu tapintatos buzgólkodásában ifj. Mihályfy, az intézet tevékeny igazgatója jár elől jó példával. A hölgyek közül, kik a táncban részt vettek, tudósitónknak a következőket sikerült feljegyeznie: Erőssy Margit, Hegedüs nővérek, Henfner Irma, Irén, Mócs Emma, Opris Anzsi, Rihmer Margit, Szily Böske, Szommer Mariska, Friedl drné, stb. A harmadik zeneestély f. hó 26-án lesz.

— (**A kir. itélőtábla szüneti tanácsai.**) Az idei szüneti idő kezdete előtt az utolsó rendes tanácsülések julius hó 1-től julius hó 3-ig tartanak. Ezután nyolc hétig fölváltva egy-egy ötös tanács működik, melyben a sürgős természetü polgári és büntető ügyek lesznek elintézve. A két szüneti tanács következőleg alakult meg: julius 7-től augusztus hó 18-ig Balogh Károly vezetése alatt Gruber Gusztáv, Kissfaludy Imre, Dr. Daempf Sándor és Cziglányi Béla táblabirákból. A másik szüneti tanács augusztus hó 18-tól szeptember hó 1-ig Blaskovics István kir. táblai elnök vezetése alatt Pulcz Imre, Gruber Gusztáv, Kissfaludy Imre és Cziglányi Béla kir. itélőtáblai birákból lesz alakitva. A rendes tanácsülések ez évi szeptember hó 2-án fognak kezdődni, amikor is egy polgári és egy büntető tanács működik.

— (**Disz takarodó.**) A 44. gyalogezred zenekara tegnap este Rózsa Bertalan, Schlippenbach István gróf vezérőrnagyok, továbbá Iwinger ezredes, a főispán és a polgármester lakásai előtt eljátszott egy-két darabot. A lampionokat vivő katonáktól kisért zenekart utcáról-utcára sokan kisérték. Mint halljuk, efféle zenés takarodók több ször ismételtetni fognak.

— (**Szünidő a kir. itélőtáblán.**) Ma érkezett le az igazságügyminisztertől a pécsi kir. itélőtábla biráinak a minisztérium által jóváhagyott szabadságolási jegyzéke. Az idei törvénykezési szünet kezdődik julius hó 7-én és folytatólagosan nyolc hétig tart. Ez alatt az idő alatt szabadságon lesznek Pilch Antal, Zsabokrszky Ferenc, Babits Mihály, Graff Károly, Bocz Alajos, Váry Gyula és Kaufman Nándor kir. itélőtáblai birák; julius hó 7-től augusztus hó 18-ig Pulcz Imre; julius hó 7-től aug. 25-ig Tolnai Antal; augusztus hó 18-tól október hó 13-ig dr. Daempf Sándor; szeptember hó 2-tól október hó 27-ig Gruber Gusztáv, Kissfaludy Imre és Cziglányi Béla kir. itélőtáblai birák. A kir. itélőtábla elnöke Blaskovits István szünideje kezdődik julius hó 7-én és tart augusztus hó 18-ig; Balogh Károly tanácselnöké pedig augusztus hó 18-tól október hó 13-ig — Hamza Géza elnöki titkár szünideje julius hó 7-től kezdődőleg augusztus hó 18-ig tart, amely idő alatt az elnöki titkári teendőket Peitler Imre tanácsjegyző látja el. A segédhivatalokban az iktatót juliusban Horváth József, augusztusban Tantossy Ferenc, ki egyszersmind igazgatóhelyettes is lesz, fogják vezetni. A kiadóhivatalt juliusban Pilisy József, augusztusban Sulyok Károly, az irattárt juliusban Gallé Menyhért, augusztusban Sulyok Károly tisztviselők fogják vezetni.

— (**Eljegyzés.**) Narancsik Károly dr. dárdai ügyvéd eljegyezte Kinneth Irén kisasszonyt, Kinneth Adolf, a Lippe Schaumburg uradalom számtartójának leányát Dárdán.

— (**Halálozás.**) Mélyen lesujtó gyászeset érte a gyűdi sz. Ferencrend házat, mert általánosan tisztelt s szeretett főnökét, Puhán Gyula prezidenst vesztette el. A buzgó szerzetesek mária-gyűdi rendházát gyors egymásutánban éri hasonló csapás, mely általános részvétet kelt. A korán elköltözött házfőnök 43 éves korában lett hivatalos buzgólkodásának áldozata, mi a pünkösdi ünnepek alatt ránehezedett. Meghült, ettől tüdőgyulladásba esett és e kór fejtifuszba ment át, mely gyorsitva akasztotta meg egy uemes sziv verését. A boldogult muraszombati születésü volt s több éven át Pécsett lelkészkedett, majd Siklósra helyeztetvén, vikáriusi minőségben és mint polg. iskolai hitoktató az általános közbecsülést csakhamar kiérdemelte. Szemányi halála után a provinciális figyelme őt szemelte ki Mária Gyűdre házfőnöknek, hol lelki ügyekben a bucsujáróknak fáradságot nem ismerő buzgó istápolójuk volt. Az elhunytnak szerdán d. u. 3 órakor megtartott végtisztesség megadására Pécsről többen rándultak ki, igy a zirci rendház képviselői és a Ferencrendiek hivatalosan. Azonkivül Siklós egész intelligenciája osztozott a gyászban, részt vett a környékbeli papság és Harkányból számosan tisztelő ismerősei közül. A gyászszertartást Horváth Lajos provinciális Csáktornyáról végezte nagy segédlettel, kit e váratlan halálhir épp Pécsett ért vizitája alkalmával. A megboldogultat a gyűdi kegyhely kálvária temetőjében helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békével. Utódjául Francsics Nándor pécsi rendházbeli vikárius neveztetett ki.

— (**Megszökött.**) Mátis Péter nagypeterdi illetőségü 18 éves pécsi kovácslegény mult év folyamán gazdájától s még másoktól is több izben apró-cseprő dolgokat ellopott. A lopás egy ideig titokban maradt, nem találták a tolvajt, de egy ujabb kisérlet alkalmával megcsipték a hütlen kovácslegényt s feljelentették az ügyészségnek. Mire a végtárgyalásra került volna a sor, Mátis megszökött. Köröztetése elrendeltetett.

— (**Adakozás.**) A havi hegyi kőkeresztre Szabó Sándor vendéglős 1 frtot adott.

— (**Az állami tisztviselők mozgalma.**) Nem nagy zajjal, de annál nagyobb kitartással dolgoznak az állami tisztviselők helyzetük javitásán A mozgalom végrehajtó bizottsága e napokban is ülést tartott, melyen Csemegi Károly elnökölt. Az ülés főtárgyait képezték az illetmények javitása iránt a kormányhoz benyujtandó memorandum-tervezet, — az alakitandó országos tisztviselői szövetkezetre vonatkozó alapszabálytervezet elfogadása, — a kérendő fizetésminimumnak megállapitása, a memorandum benyujtása határidejének meghatározása. Csemegi Károly elnök, ki hosszas betegsége után most először jelent meg az ülésen, nagy és lelkes ovációban részesült. Bányai Béla alelnök jelentést tett a mozgalom eddigi állásáról és különösen azt a téves felfogást igyekezett eloszlatni, mintha az állami tisztviselők akciója a felsőbbség ellen tüntetés akarna lenni. Aggházi Gyula a memorandum ügyben tett jelentést és határozatba ment, hogy az emlékiratot szeptemberben fogják a kormány elé terjeszteni. Éppen csak ennyit akartak a szegény levélhordók elérni; de hát ezt sztrájknak, lázadásnak keresztelik. Hja, nálunk még messze vagyunk attól, hogy egyenlő mértékkel mérjenek kinek-kinek.

— (**A hitves-gyilkos.**) Kovács József dinnyeberki lakos fölött a napokban itélt a kir. kuria. Annak idején megirtuk lapunkban, hogy Kovács József afölött való elkeseredésében lőtte le feleségét, mert ez részeges és kicsapongó feslett életmódot folytatott. A pécsi kir. törvényszék Kovács Józsefet tizenkét évi, a kir. itélőtábla tiz évi fegyházra itélte. A kir. kuria a kir. itélőtábla itéletét hagyta helyben. Az annak idején itt szenzációs bünügy referense a kurián Balogh József kir. kuriai biró volt.

— (**Rózsaliget.**) Valóságos rózsaligetnek lehet nevezni Nowotarsky Nepomuk-utcai kertjét, a hol a természet késedelmessége folytán most van teljes szinpompájában vagy ezer rózsató. Rózsakedvelőknek, a kik különösen uj beszerzésü fajokban és változatokban akarnak gyönyörködni, nagyon ajánljuk e telep megtekintését, a tulajdonos műkertész a legnagyobb előzékenységgel vezeti körül jó karban tartott, szépen gondozott telepén látogatóit, még akkor is, ha nem vásárolnak.

— (**Vizsgálatok a megyei árvaházban.**) Az évzáró vizsgálatok a megyei árvaházban f. hó 24-én délelőtti 9 órakor veszik kezdetöket. Vendégek szivesen láttatnak.

---

nem volt az szerelem, csak asszonyi szeszély. De végre egyszer megdobbant az ő szive is.

A fővárosban nagy cirkusz ütötte fel sátrát, melyben egy műlovas tünt fel csodálatos mutatványaival.

Bazsarózsa itt volt minden este, bámulta, csodálta a művészt és ... mintha valami különöset érzett volna szivében. A közönség tódult a cirkuszba, mert a főváros két nevezetessége ott volt található. Bazsarózsa a páholyban, a műlovas a porondon.

Egy napon azonban Bazsarózsa páholya üresen maradt.

A műlovast is hiába várta direktora.

A két vonzó delej eltünt ... Együtt szöktek meg!

IV.

Párizsban a hyppodrom zsufolásig telve volt.

Bazsarózsa kisasszony lépett fel először, mint a lég királynője! A pünkösdi királynőn alig volt valami ruha, mikor kötélen felszállt a széditő magasba és ott végezte hajmeresztő produkcióit.

Magtanult komédiázni, mert szeretett. A műlovas elverte azt a tömérdek pénzt, a mit Bazsarózsa magával hozott, s mikor pénze nem volt, a szépségét akarta kamatoztatni.

Ez is jól jövedelmezett .... A hyppodrom mindennap zsufolásig megtelt, Bazsarózsa kedvencévé lett a közönségnek. De Bazsarózsa szerette a műlovast ... a műlovas nem szerette őt, csak a pénzét.

Egy napon épen fentrepült a magasban Bazsarózsa.

Pajzánul lengett egy szál kötélen az óriási helyiség egyik sarkától a másikba s e közben észrevette, hogy a műlovas nagyon élénken udvarol az egyik páholy szép hölgyvendégének.

Oda fenn elfogta a féltékenység és megcsuszott.

Alázuhant a mélységbe, kitörte a lábát.

Csoda, hogy meg nem halt.

V.

Öt év mulva a csendes kis faluba megint pünkösdre kongott a harangszó.

De ez nem ébresztette föl Buzinka Mihályt ... ott ült szobájában, pénzt olvasgatott.

Egy, kettő ... harminc: mind arany!

Már háromszor kopogtak ajtaján, de ez nem nyilt ki.

— Nyisd ki Mihály!? — könyörgött egy vékony asszonyi hang.

Buzinka Mihály fölrezzent.

— Ki az! ... Mit akarsz!

— Nyisd ki férjem!

Mihály fölszakitotta az ajtót, ott állt egy sánta nyomorék asszony.

Bazsarózsa volt.

— No Mihály itt vagyok! Eladtál, most végy vissza!

Mihály megtántorult; az asszony odafutott az asztalhoz, mikor meglátta az ott szétteritett aranyakat, mind szétszórta a földön.

— Ha, ha, ha! ez a Judás pénz?

Mihály megvadult ... zsugori lelkét elfutotta a vér s dühösen rohanta meg az asszonyt.

Bazsarózsa meghalt .... Mihály megjelent a biró előtt.

— Fogjanak el, megöltem a pünkösdi királynét!

— Melyiket te Miksa?

— Hát a Bózsarózsát!

Villámként csapott le a hir a törvénybiróság előtt.

Buzinka Miskát elfogták és elvitték az örök sötét börtönbe: az őrültek házába.

F.

— (**Harapós kutya.**) Ma délután történt a Pálya utca 75. számu ház udvarában, hogy egy szürke „pudli“ kutya csupa kiváncsiságból az emlitett házba betekintett. Az udvarban levő egyik lakónő a csunya ebet kihajtotta, ezután pedig a szomszéd házba ment kis fiáért. Alig lépett azonban a kapun be, mikor is a csunya „pudli“ neki rohant a mit sem sejtő asszonynak, s azt lábszáron harapta. Több óvatosságot ajánlunk a kutyát tartó polgároknak, ne hagyják póráz nélkül kutyáikat, ha azok harapósak.

— (**Merénylet.**) Hétfőn nagy izgalomba ejtette Hosszu-Hetény lakóit egy nagy durranás. Jó Laci bácsinak, az öreg mokány plebánosnak volt szánva egy dinamit, mit az ablakon át valaki a szobájába akart dobni, azonban szerencsére az a falhoz verődött s ott a szabadban robbant szét utókövetkezmény nélkül. Hogy ez is a nagy port felvert kántortanitó választásának utójátéka, az kétségtelen. Laci bácsi mindemellett jó egészségnek örvend s a 48-ból nem enged egy jóttát sem.

— (**Egy birtokvásárlás története.**) Az Eszéken megjelenő „Drau“ cimü ujság egy érdekes birtokvásárlási történetet beszél el arról, hogyan szerezték meg a belgák a szlavóniai Pakráczot. Mikor a bécsi Kendler-bankcég megbukott, igy beszéli az eszéki ujság, el kellett adni a pakráci birtokot, amely Szlavónia legszebb uradalmai közül való. Negyvenezer holdnál nagyobb s pompás erdeiben hatalmas tölgyek, bükkfák nőnek. A kastély valamikor a kalandjairól hiressé vált Trenk hajdukapitány birtoka volt. Erre a szép birtokra tehát a hitelezők kihirdették az árverést. Ugyanekkor Párisban egy három tagu társaság: gróf Csáky Sándor, báró Hornstein és Hornstein báróné felkerekedett és Szlavoniából szerzett iratok segitségével elindult Brüsszelbe, egyenesen az öreg Somzéhoz, a nagy belga vállalkozóhoz. Beszéltek neki a pakráci birtokról, amelynek erdei milliókat jövedelmeznek, a gazdag aratásról, a vidék szépségeiről. Somzé ur kezd érdeklődni a dolog iránt, majd egészen belemelegedik és néhány napra rá egy bizalmas embere elindul Magyarországba és miután gróf Csáky és báró Hornstein alaposan kitanitották, megerősitette a háromtagu társaság elbeszélését. Somzé ur gyorsan megalapitotta a részvénytársaságot és gróf Csáky és báró Hornstein mint igazgatók beköltöznek az uradalmi kastélyba — és velük a fess báróné is. Az elhagyott kastélyba uj élet költözik be, mig künt az erdőkben a fejsze végzi pusztitó munkáját. Mialatt a kastély lakói és a báróné vigan élték világukat, a brüsszeli igazgatóság egyre várta a milliókat, de hiába, még annak az árat sem küldték el, amit ott messze Szlavóniában eladtak. Somzé ur és igazgatótanácsosa kijózanodott, de egyelőre nem segithetett a bajon. Egy napon báró Hornstein iparvasutján kiment az erdőbe. A felhőszakadás alámosta a töltést, a vonat kisiklott és a bárót holtan vitték a kastélyba, ahol ezután még vigabban folyt az élet s még rosszabbul a gazdálkodás. Ugyanezen időben járt Brüsszelben a belga származásu Hontoir, aki a gelsei Guttmannok és a Tüköryek fatüzletét is vezette. Az utcán találkozott vele Somzé és mindjárt megtette a pakráci uradalom igazgatójának. Hontoir neki feküdt a sok üzleti könyvnek, de mivel Csáky gróf folyton a nyomában járt, nem tudott semmire sem menni. Egy napon Csákyt táviratilag hivták Brüsszelbe; a gróf el is utazott és vele a bárónő. A könyveket most már revideálták és óriás sikkasztásoknak jöttek a nyomára. De átkutatták az irásokat és ekkor rá akadtak egy körözö levélre, amelynek tartalma körülbelül ez: Kerestetnek gróf Csáky Sándor, továbbá egy Hornstein nevü ur, aki bárónak nevezteti magát, ugyszintén egy Hofbauer Mici nevü asszony, aki Hornstein báróné név alatt szerepel és mind a két urral él, akik Párisban és másutt is nagy szédelgéseket követtek el. A legveszedelmesebb fajtáju szélhámos mind a három. Gróf Csáky megérkezett Brüsszelbe, jelentkezett az igazgatóság előtt, de magyarán mondva, kitették a szűrét. Körözö levéllel keresik ujra a nyomát.

— (**A pécsi kath. kör részvényei.**) A pécsi kath. kör részvényei, melyek egyenkint 50 koronáról szólanak és névre vannak kiállitva, már elkészültek és kellő pénzügyi felülbélyegzéssel ellátva holnaptól kezdve rendelkezésre állanak az aláiróknak, kik a püspöki könyvtár helyiségében elhelyezett alapitványi hivatalban ugy a délelőtt, mint a délután folyamán személyesen átvehetik részvényeiket.

— (**Kevés az eperfalevél.**) Selyemtenyésztésünkre nézve elszomoritó hirt és azzal kapcsolatban nagy kórházi botrányt ir levelezőnk Szegzárdról. Az idén az ottani vidéken ugyanis, sokkal több szegény földmives és iparos foglalkozik selyemhernyó tenyésztéssel, mint tavaly. A meglevő eperfalevél azonban kevés és igy több helyen a hernyóit ki is öntötték. Emiatt támadt szorultságában aztán sok tenyésztő elment a második-, harmadik határba levelet szedni, de ezt is elvessik tőlük a fölállitott őrök, és birságot rónak rájuk, mert minden tenyésztő csak a saját határában szedhet levelet. Szegzárdon ott is szedtek, ahol kapzsi háztulajdonosok megtiltották, mint ahogy a Ferenc-kórház igazgatója is tette lombos eperfáival, megparancsolva a betegápolóknak, hogy a kit levélszedésben kapnak, azt fogják el. Igy történt aztán, hogy egy Pollák nevü veszélyes őrült, több őrült társával az eperfáról lehuzta Pipai György, szegzárdi iparos tanulóját, akit azután az őrültek közé zártak, és csak akkor bocsátották szabadon, mikor már a szerencsétlen tanulót félholtra ijesztették. Azóta eszméleten kivül van. Másnap meg Körmendi Kálmán szegzárdi iparost zárták be az őrültek zárkájába, harmadnap pedig Norvilló iparost, aki amint kiszabadult az őrültek közül, az esetről jelentést tett a szegzárdi főszolgabirónak. — Valóban szörnyüséges fölügyeletre vall, hogy a veszélyes őrültek szabadon garázdálkodhatnak és kicsibe mulik, hogy embert is nem ölnek.

— (**Munkásgyülés.**) Folyó hó 23-án délelőtt 9 órakor a „Darázsfészek“-ben, Radonay-utca 4. sz. (Zsolnay-féle kert) nagy népgyülést tartanak a pécsi munkások a következő napirenddel: 1) A munkások helyzete 2) A sajtó. 3) Inditványok.

— (**Trachomás cselédek.**) Eddigelé még nem fordult elő, hogy sváb lányok oly nagy tömegben jőjjenek Pécsre szolgálatot keresni, mint mostanság. Ebben még nem volna valami nagy baj, legfeljebb a cselédet tartó háziasszonyok örülnének, hogy nagyobb a választék; hanem az a baj, hogy ezek a sváb leányok nagymértékben trachomások. Jó lesz vigyázattal eljárni az uj cselédek felfogadásánál és mielőtt helyet adnánk nekik családunk körében, orvosi vizsgálatnak vessük őket alá.

— (**Verekedő suhancok.**) Scheffer Menyhért és Schultz Poldi igen jól ismert Pécs városi verekedők, az elmult éjjel egymást verték véresre. Valami éjjeli kávéházban (?) — hol azonban bort is árultak — dőzsöltek, mulattak, végre vitatkozni kezdtek s e vitának véres verekedés lett a vége. Schultz Poldi társát Scheffer Menyhértet valami éles tárggyal arcul ütötte, hogy azt rögtön elboritotta a vér. A rendőrség csakhamar a helyszinén termett s a duhaj verekedőket a dutyiba szállitotta.

— (**Biztositás a kiállitás alatt való ellátásra.**) Érdekes vállalat alakult a fővárosban. Cime: „Mentor“ ellátási vállalat. Célja a kiállitásra felránduló szegényebb néposztályhoz tartozókat már most kezdődő heti 1 forintos befizetések által képessé tenni arra, hogy a kiállitás tartama alatt egy héten át lakással, élelemmel s minden egyéb szükségessel ellássák magukat. Az 1 forintos befizetés 42 hétre terjed s ezért az illető egyént a vállalat egy héten át részesiti a fővárosban teljes ellátásban. A vállalatot, mely a kiállitás pénztárába 20.000 korona biztositékot tett le, az igazgatóság is pártfogásába vette s bizonyos kedvezményekben részesiti. Annak élén dr. Morzsányi Károly országgyülési képviselő áll.

— (**A cifra szür.**) A hetyke természetü Keresztes Mihály bölcskei polgárembernek — mint nekünk irják — már régen fájt a foga egy szép, cifra szürre. Be is ment a napokban a dunaföldvári vásárra, hogy onnan egyet haza vigyen, ha nem pénzért, hát — ingyen. A véletlen sors Bajár János fülöpszállási gazdaember kocsija felé terelte, melyen egy szép cifra szür diszelgett, éppen olyan volt, a milyenre ő már rég vágyódott. Keresztes Mihály addig őgyelgett a kocsi körül, mig a szürt szépen elemelte, aztán — mint a ki jól elvégezte dolgát — átadta azt Ceiner József bölcskei komájának, hogy vigye azt haza a feleségének, mert ő ma még nem megy haza. Ceiner vigan bandukolt a szürrel hazafelé, mélységesen irigykedvén Keresztes komájára, a kinek a sors megengedte, hogy ilyen szép cifra szürt vásárolhasson. De irigykedése nem tartott sokáig, mert alig ért ki a földvári határból, már a duna-földvári csendőrök megállitották és hivatalosan elvették tőle a cifra szürt, egyben megmagyarázva neki, hogy az ő Keresztes komája hogyan jutott ahhoz? — Keresztes ezt megtudva, elmenekült és még máig sem tért haza a falujába.

— (**Munkás-mulatság.**) A „Pécsi pártszervezet“ (?) f. hó 29-én, szombaton (Péter-Pál napján) a „Darázsfészek“-ben, Radonay-utca 4. sz. (Zsolnay féle kert) saját javára szavalattal, humoros előadásokkal és tánccal egybekötött kerti ünnepélyt rendez. Belépő dij 20 kr. Kezdete d. u. 4 órakor. A zenét a Zsolnay-féle munkás-zenekar szolgáltatja. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély vasárnap, junius 30 án tartatik meg. Jegyek előre válthatók: Lauber M. urnál (Kossuth-Lajos utca, Pucher-féle ház) az összes szakegyletekben, a „Pécsi Munkásképző-Egylet“-ben és délután a penztárnál.

Szerkesztői üzenet.

B. K. Vaiszló. Csak kérjük ujra megkezdeni. Kérdésére: Egyáltalában nincs. A napokban levelet irunk.

Előfizetésre való felhivás

a

„PÉCSI FIGYELŐ“

XXIII. évfolyamának harmadik negyedére.

Hazafias buzgalommal és áldozatkészséggel fentartva az immár háromnegyed év óta napilappá lett „**Pécsi Figyelő**“-t, lankadatlan kitartással sikerült nemcsak a „**Pécsi Figyelő**“ régi, törzs-közönségét kielégiteni, de uj hiveket is toborzani ama zászló alá, melyet a Dunántul egyedül csak a „**Pécsi Figyelő**“ lobogtat, melyre hazánk függetlensége van felirva.

Kedvelik, szeretik lapunkat az ellen-táborban is, mert az igazi közvélemény hü kifejezője. Bennünket nem feszélyez a hatalom parancsszava, a „**Pécsi Figyelő**“ miként kezdetben, ugy most is meg meri mondani az igazat, ezért sikra száll mindenha: valamint ostorozni fogja minden időben a bünt, a visszaéléseket és a korrupciót.

Akár helyi, akár megyebeli, akár országos fontosságu hirek tekintetében olvasóink leghamarább a „**Pécsi Figyelő**“ utján jutottak leggyorsabb értesülésre. Országgyülési tudósitásainkkal, táviratainkkal pedig megelőzzük a fővárosi lapokat is.

Közleményeink naponkint váltakozva mindig a lehető legérdekesebbek és közérdekűek. Tárcarovatunk irodalmi szinvonalon áll és szórakoztató, néha oktatva tanitó ismeretterjesztő közleményeket nyujt az olvasónak. Tekintve a gyorsaságot, mely lapunk megjelenésében áll, hogy még az esti órákban olvashatja a közönség, a mi más lapokban csak másnap olvasható, tekintve, hogy nem a papiros-konkurrenciára alapitottuk és tartjuk fen lapunkat: minden elfogulatlan olvasója lapunknak kell hogy elismerje, hogy a „**Pécsi Figyelő**“ a leggazdagabb és legváltozatosabb tartalmu vidéki napilap.

Most tehát a harmadik évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk előfizetőinkhez és midőn a további támogatásra felkérjük, el nem mulaszthatjuk rámutatni, hogy betartottuk egy utolsó betüig mindazt, a mit mult évi december 16-án kiadott programmunkban igértünk.

A „**Pécsi Figyelő**“ a jövőben is szilárdan kitart folyton hangoztatott elvei mellett; a „**Pécsi Figyelő**“ megőrzi függetlenségét minden irányban és soha sem fogja eltéveszteni szeme elől a magasztos célt, mely a független Magyarország teljes kiépitését célozza.

Lapunk beosztása marad a régi; hirrovatunknak még tartalmasabbá tételéről is gondoskodtunk az által, hogy szaporitottuk vidéki tudósitóink számát. E szerint a „**Pécsi Figyelő**“, mely oly sok jó és rossz sorsban önzetlenül szolgálta a haza ügyét, mely mindenkor tárgyilagosan foglalkozott szükebb hazánk: megyénk és városunk ügyeivel, azon a helyen, azon a téren, hol áll, missziót teljesit, mely abban áll, hogy ne engedje elveszni a haza függetlenségének eszméjét.

Tisztelettel kérjük a közönséget, előfizetéseiknek idejekorán való megujitására, nehogy a lap szétküldése tekintetében zavarok támadjanak; valamint az ujonnan belépni szándékozókat is, hogy kellő időben tegyék meg előfizetéseiket, hogy a nyomatandó példányok száma iránt tájékozva lehessünk.

A „**Pécsi Figyelő**“ előfizetési ára a régi; napilapunk évnegyedre **2 frt 50 kr.**, heti lapunk csak **75** kr.

Hazafias tisztelettel

a

„Pécsi Figyelő“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁVIRATOK.

— **Az osztrák ministerválság megoldása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A válság megoldása tegnap ideiglenes

jelleggel bekövetkezett. Az uj miniszterium ki lett nevezve, melyet máris hivatalnok miniszteriumnak neveztek el. Az uj miniszterelnök Kielmannsegg Erich gróf, Alsó-Ausztria helytartója. Mivel Kielmannsegg régi állását nem töltik be, alapos a föltevés, hogy a végleges miniszterium kinevezése után a miniszter visszatér régi állásába. Pénzügyminiszter Böhm-Bawerk lett, igazságügyminiszter Král dr., kereskedelmi miniszter Wittek, kultuszminiszter Ritteler. A honvédelmi, a földmüvelési és a tárcanélküli lengyel miniszter az előző kabinetből való.

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** (A „Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Ma délelőtt a budapesti nyugati pályaudvaron a berobogó zsolnai gyorsvonat két, a sinek közt dolgozó munkást elütött, a kik nyomban meghaltak.

— **Néppárti akció.** (A „Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Zichy Nándor gróf körleveleket intézett az ország összes espereseihez, vajjon nem lehetne-e Péter Pál napkor mindenütt nagygyüléseket tartani?

— **A nagyváradi párbaj hőse.** (A „Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Örley párbaj ügyében, a ki tudvalevőleg egy fitos orru szinpadi hölgyecske miatt más világra küldte Kálmán hirlapirót, ma itélt a kuria végérvényesen, itéletében az első biróság itéletét helybenhagyta.

— **A német császár beszéde.** (A „Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Vilmos német császár tegnapi beszéde, melyben Lehmann polgármester üdvözlő szavaira az egész világ számára a békét hangoztatta, mindenütt jó hatást keltett.

Művészet, irodalom.

Kérelem a vidéken élő irónők és irókhoz. „Vidéki költők Albuma" cim alatt egy kötetnyi verset szándékozunk vidéken élő irónők és irók müveiből összeállitani. Célunk az, hogy a vidéki irodalomnak ez irányu termékeit ily uton mutassuk be a nagyközönségnek. Célunk, hogy a közönség meggyőződjék felőle, miszerint ma már a vidék irodalma is oly fokon áll, a melyet érdemes figyelemre méltatni. Ebbeli vállalkozásunk életre valóságát, job ban mondva időszerüségét talán semmivel se igazolhatnánk eklatánsabban, mintha fölemlitjük, hogy Rákosy Jenő ur, a budapesti hirlapirók „Otthon-"ának elnöke s a fővárosi irói világ egyik kitünősége, e tárgyban hozzáintézett sorainkra szives volt — többek között — ily feleletet adni: „Ha tudnának oly összeköttetést, oly kapcsot létesiteni a vidéki irók között, a mi által lehetséges lenne p. o. évről évre valamely Almanachot, valamely évkönyvet kiadni, a mely a vidéki sajtóról és irodalomról tájékozást nyujtana s a mellett egy oly antológiát, minőt jelenleg terveznek: azt szerencsés gondolatnak tartanám." Nekünk egyelőre — tekintve a kezdet nehézségeit s az ezzel járó anyagi áldozatokat — csupán egy antológiaszerü verskötet összeállitása levén célunk: tisztelettel bátorkodunk felkérni mindazon vidéki irónőket s irókat, kik vállalkozásunkat szellemi dolgozataikkal támogatni óhajtják: legyenek szivesek akár eddig megjelent, akár most irandó verses dolgozataik javarészéből 2—3 darabot rendelkezésünkre bocsátani; — kérvén becses soraikat alulirottak bármelyikének nevére cimezve Kassa (városház) lehetőleg ez év julius 20 ikáig beküldeni. Abban a hitben lévén, hogy a vidéki irodalomnak ezzel némi szolgálatot teszünk: legyen szabad azon reményünknek adni kifejezést, hogy vállalatunkat minél többen fogják támogatni. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a kötet karácsony, vagy ujév körül fog megjelenni, s árát az annak idején kibocsátandó „előfizetési felhivás"-ban fogjuk tudatni. Kassán, 1895. jun. 12-én.

Tisztelettel maradtunk Kovács Zsigmond, Sárosy Árpád, mint a „Vidéki költők Albuma" szerkesztői.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK.

Budapestről	1804.	sz. szem.	von. reggel	5 ó.	15 p.
B.-Bródról	1807.	sz. szem.	von. regdel	8 ó.	01 p.
Uj-Dombovárról	1842.	sz. vegy.	von. reggel	8 ó.	23 p.
Bécsből	6302.	sz. szem.	von. d. e.	9 ó.	39 p.
B.-Bródról	1805.	sz. szem.	von. d. e.	11 ó.	18 p.
Budapestről	1806.	sz. szem.	von d. u.	4 ó.	08 p.
Vinkovczéről	6301.	sz. szem.	von. d. u.	5 ó.	50 p.
Budapestről	1802.	sz. gyors.	von. este	7 ó.	44 p.
Bécsből	6312.	sz. vegy.	von. este	8 ó.	— p.
B.-Bródból	1803.	sz. szem.	von. éjjel	11 ó.	02 p.

PÉCSROL INDUL:

B.-Bród	felé	1304.	sz. szem. von. reggel	5 óra	35. p.
Budapest	„	1801.	sz. gyors. von. reggel	8 óra	24. p.
Bécs	„	6311.	sz. vegy. von. reggel	8 óra	29. p
Vinkovcze	„	6302.	sz. szem. von. reggel	9 óra	49. p
Budapest	„	1805.	sz. szem. von. d. e.	11 óra	34. p.
Uj-Dombovár	„	1853.	sz. vegy. von. d. u.	2 óra	44. p.
B.-Bród	„	1806.	sz. szem. von. d. u.	4 óra	20. p.
Bécs	„	6301.	sz. szem von. este	6 óra	32. p.
B.-Bród	„	1808.	sz. szem. von. este	8 óra	18. p.
Budapest	„	1803.	sz. szem. von. éjjel	11 óra	30.

F. évi május hó 1-től a B.-Bródból jövő 1807 számu és B.-Bródba menő 1808. számu személy vonatoknak Mohács felé csatlakozásuk van.

Laptulajdonos SZAUTTER GUSZTÁV — Felelős szerkesztő PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF kiadó.

Egy bolt helyiség

a királyi itélő tábla palotájában azonnal bérbeadandó.

Bővebb felvilágositás kapható lapunk nyomdájában (megye- és Mária-utca sarkán.)

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására adni, hogy

könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatvány-raktár és papirkereskedésemmel

Pécsett, Mária- és megye-utcza sarkán

(a királyi-táblai épület átellenében) levő saját házamba költöztem át. Tisztelettel

TAIZS JÓZSEF.

Nyomatott Taizs Józsefnél Pécsett, 1895.